

Wat behooren OUDERS, volgens plicht niet alleen, maar ook volgens het welbegrepen belang van zich zelve en hunne KINDEREN, in deze dagen omtrent hunne ZONEN te doen?

bijzonder gerigt aan de OUDERS van STUDENTEN aan de Groningsche Hoogeschool.

Niemand, die met ware liefde tot het Vaderland en den Koning vervuld is, en tevens eenigzins is ingedrongen in den gevaarvollen toestand waarin, zich dat Vaderland in deze oogenblikken bevindt; niemand, die met zulke gedachten en zulke gevoelens de uitwerking heeft gadeslagen, die de mannelijke taal, de dringende oproeping des Konings tot hiertoe in Groningen gehad heeft, kan zeker den wensch onderdrukken, dat hij al het lofwaardige, hetwelk in onderscheidene opzichten wordt opgemerkt, ook hier de geestdrift meer algemeen, meer werkdadig mogt zijn opgewekt, of het onzijdig vinden, dat men pogingen te werk stelt, om op te wekken en te verlevendigen. — Neen, het is geen tijd van redeneren over de staatkunde der hoven en over de maatregelen, die met elkander schijnen te strijden; het is geen tijd van berekenen, in hoe ver ons lot reeds bestemd is, met hoe veel en hoe weinig wij toe kunnen, hoe weinig wij zullen kunnen afdoen. Het is een tijd van doen; want de Koning heeft ons geroepen, en nooit mag op ons de smet kleven, dat wij naar Zijne stem niet hoorden. Het is een tijd van doen en stil mogen wij niet meer zitten, ook de bedrardste, de zwaarmoedigste berekenaar niet; want zoo ook het ergste gebeurde, zoo, hetgene God verhoede! het oude Nederland moet bukken voor zijne, hetzelfde toegevoegde, landgenooten, en wij daarbij de dierbaarste onzer voorregten verkort of ons ontnomen zagen, moeten wij te midden van den druk het hoofd vrijmoedig kunnen opheffen, en vrij zijn van het zelfverwijt daar binnen, pünigender dan alle smart, die ons van buiten kan worden aangedaan, dat wij door onze traagheid, door onze zucht tot gerak, door onze vrees voor gevaar, door den tegenzin om iets op te offeren mede de schuld dragen van alles te hebben verloren.

Dit kon ik niet geheel binnen houden, maar vind mij niet geroepen eene opwekking aan mijne Stadgenooten te doen; ik mag het immers vertrouwen, dat anderen, die te regt meer gezag bij hunne medeburgers hebben, het daaraan niet zullen laten ontbreken. Maar de vraag, aan het hoofd dezes vermeld, meen ik ook van mijne zijde te mogen en te moeten beantwoorden. Mijne betrekking geeft mij in meer dan een opzicht daartoe bevoegdheid, en eigene ondervinding, zoo wel als eigen voornemen stelt mij welligt in staat, om eene en andere bedenking op te lossen, die in het hart van Ouders zou kunnen opkomen. Terwijl ik tevens de streelende zekerheid heb, dat niet weinigen mijner ambtgenooten met mij in denzelfden geest denken.

U spreek ik dan aan, Ouders! die in deze zorgvolle oogenblikken het voorregt hebt Zonen te bezitten, in staat om de wapenen te voeren, en op welke het Vaderland ziet! Verre zij het van mij iemands gevoelen geweld aan te doen; bedaard en bedachtzaam overleg tot mijne pen besturen. Ik weet, dat bijzonder zwakke lichaams-gesteldheid hunner kinderen en welligt nog zeer enkele andere omstandigheden aan Ouders vrijheid en verpligting kunnen geven, om eene uitzondering op den algemeenen regel te maken. Een ieder zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd; maar zoo min onberadenheid ons mag besturen, zoo min mag het vrees en de zucht, om de geliefde zonen ook tegen hunne verpligting bij zich te houden. Niemand handele anders dan zoo, dat hij voor God en zijn geweten, voor Vaderland en Koning verantwoord zij. Ik schrijf ook in de vooronderstelling, dat uwe zonen met geestdrift verlangen aan de zaak des Vaderlands dienstbaar te wezen; en mag ik anders vooronderstellen van jongelingen, wier ijver voor hunnen plicht in hunne letteroefeningen blijkt en die daardoor toonen, dat hun hart, voor hetgeen goed en edel is, openstaat, mag ik anders vooronderstellen, dan dat, daar van andere Hoogescholen honderden zich hebben aangeboden voor de zaak des Vaderlands, Groningsch jongelingschap niet achter zal willen blijven?

Het kan niet twijfelachtig zijn, wat in het algemeen mijn antwoord is op de voorgestelde vraag. Ik spreek naar mijne overtuiging, Ouders! Gij moogt hen niet terug houden; want het is de zaak der gerechtigheid zoo wel, als de zaak des Vaderlands. Verblijden veelver moet gij u, dat gij in deze omstandigheden zonen hebt, en er trotsch op zijt, dat zij met zulk eenen edelen geest zijn bezielde.

mogen, wanneer zij toonen, hetgene goed en edel is, te begeeren? Is het niet uwe dure verpligting, die de matschappij eischt van der Ouderen hand, van uwe zonen echte burgers des Vaderlands te maken, die alles daarvoor veil hebben? Beantwoordt gij daaraan, wanneer gij u tegen hetgene zij als burgerplicht beschouwen, verzet, of door uw voorbeeld schijnt te toonen, dat ligt eene opoffering te zwaar mag heeten? Hoe veel invloed kan dat op hun volgend bestaan en gedrag hebben? edele eerbucht, eens uitgedoofd, wordt niet zoo ligt weder opgewekt; wat zou het zijn, indien ouders die uitgedoofd hadden, en zich naderhand over hunne zonen moesten schamen? Wat, indien eene teleurstelling in hetgene zij als hunne eer beschouwden, hen voor hunne betrekkingen bedierf? Ouders! ook uwe zonen zijn burgers des Vaderlands; om der liefde wil, die gij hun toedraagt, die gij van hen begeert, stelt hen niet bloot aan eene moeilijke keus tusschen gehoorzaamheid aan uw gezag, dat hun heilig is, en het volgen van de inspraak hunnes gewetens, dat hun niet minder heilig zijn moet.

En nu nog: gelijk plicht het vordert, zoo dringt uw eigen en uwer kinderen welbegrepen belang het aan. Niet zelden strijden deze tegen elkander, hier vloeijen zij samen. Ik behoeft er minder van te zeggen; want die van plicht overtuigd is, zal, vertrouwd ik, naar belang niet veel vragen. Dat het Vaderland in gevaar is, behoeft ik niet te zeggen; maar gevoelt gij het genoeg — dit gevaar, hoewel van onze woonplaats verder, dan van andere streken onzes Vaderlands schijnbaar verwijderd, is reeds het onze. Voor onze muren zal de vijand niet komen, of er is van Nederland niets meer overig; maar niet minder, dan de naastbij gelezene, zal ook onze woonplaats in de verschrikkelijke gevolgen deelen, indien het gevaar niet afgewend wordt. Door welke middelen? ik weet het niet, maar de Koning zegt: door onze vereende kracht, en roept ons te wapen. Zijn dan onze veiligheid, onze vrijheid, onze goederen, onze middelen van bestaan niet eene inspanning, niet eene opoffering waardig? en die zijn het, welke wij, bij gebrek aan algemeene deelneming, gevaar loopen te verliezen. Gij wilt uwe zonen terughouden van het mogelijke gevaar bij het volgen van de roepstem des Konings, en daarvoor hen blootstellen aan het zekere van verdrukking en ongelukkig te zijn. Gij wilt hen nu voor een oogenblik veilig bij u houden, en daarvoor de veiligheid van hun geheel volgend leven in de waagschaal stellen. Gij begeert, dat zij stil zullen zijn, terwijl het behoud geldt van de inrigtingen, waardoor zij alleen vrij en gelukkig in Nederland kunnen leven. Ik vraag het aan aller verstand, zou dat het belang van u zelve, van uwe kinderen behartigen zijn? of is dat belang wel begrepen, dat, om voor het oogenblik niets te wagen, voor de toekomst alles verliest? Of meent gij welligt niet, omdat elders zoo velen zijn opgekomen, dat uwe kinderen minder noodig zijn? Zouden zij dan gelukkig zijn bij de vernederende gedachte, dat zij de ruchten plukken van opofferingen, waarin zij alleen niet gedeeld hadden? Ik zou er bijzonderheden kunnen bijvoegen ook omtrent de kweekelingen onzer Hoogeschool; ik zou kunnen vragen, of de aanstaande leeraren van de godsdienst, of het verlies onzer tegenwoordige instellingen zich zullen kunnen vleijen met er behoud der voorregten, nu aan hunnen stand verbonden? Of Ouders met vrijmoedigheid hunne zonen den Koning zullen kunnen aanbevelen tot enige vererende betrekking in zijne dienst, wanneer zij zich nu hadden onttrokken, en egen over zoo velen staan, die zich op hunne betoefde Vaderlandsliefde betoepen kunnen? Ik zou kunnen vragen, of de Hoogeschool op gunstige onderscheiding mogt rekenen, die zich in den nood des Vaderlands min gunstig onderscheidde? Maar ik heb genoeg gezegd, Ouders! wanneer gij uw belang en dat uwer kinderen ter harte neemt, gij weet, wat gij op de voorgestelde vraag behoort te antwoorden!

Liever wil ik nog eenige regelen er bijvoegen, ter beantwoording van bedenkingen, die welligt bij den een' en ander' kunnen zijn opgekomen. Ik weet, er wordt veel gesproken van bedenkingen van staatkundigen aard, maar die reken ik buiten mijne bevoegdheid, en missechien wel buiten die van allen, die door den Koning niet om raad gevraagd, maar te wapen geroepen worden. De Koning weet het, waarom het noodig is, dat wij komen, en aan zijne wijsheid vrouwen wij dat gaarne toe. Hetgene ik bedoel, zijn bedenkingen, die niet op den aard der zaak, maar op uwe zonen zelve betrekking hebben — is de niet onbegrijpelijkheid becommentingen van het ouderlijk hart te gemoet te komen; bedenkingen omtrent welke eigene ondervinding van voor vijftien jaren, toen ik, onder een veertigtal Utrechtsche Studenten, die, even gelijk een dubbel aantal van kweekelingen der Leidsche Hoogeschool, zich aan het Vaderland ten dienste gewild hadden, het leger van de Saar naar Frankrijk Noordelijk gedeelte gevoeld had, met

